

המוסד לבוררות מוסכמת בשירותים הציבוריים

בירור מוסכמת (בר"מ) 1102

1. הסתדרות עובדי המדינה
2. הוועד הארצי לעובדי בתי חולים ממשלתיים

בשם:

התובעים

נ נ נ

מדינת ישראל

הנתבעת

עו"ד נתן ארזי, יו"ר
עו"ד שלמה גוברמן, חבר
פרופ' אברהם (רמי) פרידמן, חבר

בשם:

בשם התובעים: עו"ד חיים ברנזון, עו"ד אסף ברנזון
בשם הנתבעת: עו"ד מיכל לייסר אלבזן

פסק-בוררות

לפני שדון במפורט בתביעות הכלולות בכתב התביעה, עלינו להתייחס לשני נושאים כלליים. ראשית, עלינו לדון בטענת הנתבעת, כי חלק מהשאלות השנויות במחלוקת בבוררות זו, הינן שאלות משפטיות, ולכן אין המוסד לבוררות מוסכמת מוסמך לפסוק בהן אלא בהסכמת כל הצדדים, שלא ניתנה.

אנו דוחים טענה זאת. אנו רואים בסכסוך נשוא בוררות זו סכסוך אחד, בעל אופי כלכלי-משפטי מעורב, ולכן אנו מוסמכים לפסוק בו.

יצוין, כי במהלך הדיונים בקשו נציגי התובעים שינתנו פסקי-בוררות נפרדים בשאלות השונות שבוררות זו דנה בהן, אך נציגי הנתבעת התנגדו לכך ועמדו בתוקף על כך שהמדובר בסכסוך אחד. אנו קיבלנו את עמדת הנתבעת והחלטנו שינתן פסק-בוררות אחד, בסכסוך כולו, שהינו כאמור כלכלי-משפטי מעורב.

שנית, עלינו להתייחס לטענת הנתבעת כי התביעה הוגשה כשהמצב הכלכלי בישראל היה בכי רע והסתדרות הסכימה להפתחות בשכר ולאי-הגשת תביעות שכר כלשהן, ולכן התביעות בעלות המשמעות הכספית שבבוררות זאת דינן להידחות, ולו מסיבה זאת.

-2-

במהלך הבוררות התברר, שגם בתקופה הג"ל חתמה הנתבעת הסכמים שונים עם ציבורי עובדים שונים, כאשר הסיכוח חייבו זאת. כמו-כן, מן המפורסמות הוא, שהמצב הכלכלי במדינה השתפר ואף מתקיימת צמיחה בשעורים ניכרים.

לאור האמור לעיל, החלטנו לדון בתביעות התובעים, אחת לאחת, ולהכריע בהן.

א. התובעים דורשים להעלות את שכרם תוספת בית חולים ותוספת מינהל ומשק, שנשחקו, לטענתם, במשך שנים רבות, עקב הצמדה לתוספת יוקר בלבד. כן דורשים התובעים, כי תוספות אלה יהפכו לתוספות אחוזיות וע"י כך תימנע שזיקתן בעתיד.

הנתבעת טוענת כי אין לדון בעדכון של רכיב אחד, אלא במכלול השכר. כן טוענת הנתבעת כי במרוצת השנים נחתמו הסכמים קיבוציים, ואם לא נכלל בהם שינוי לגבי שתי תוספות אלה, סימן שהצדדים הקדיפו – בהסכמה הדדית – להתמקד ברכיבים אחרים. עם זאת, מסכימה הנתבעת שהתוספות האלה יתכן לתוספות אחוזיות ובלבד שעלות השינוי תהיה אפס. בעבר הציעה הנתבעת הצעה דומה תוך הסכמה שלול השינוי תהיה -50 ש"ח לעובד. התובעים דחו הצעה זאת וכיום עמדת הנתבעת היא שהפיכת התוספות לאחוזיות לא תהיה ברוכה בתוספת עלות כלשהי.

עוד טוענים התובעים, כי הם אינם מתוגמלים או אינם מתוגמלים כראוי, בגין עבודה שהם מבצעים עבור תאגידים הפועלים במסגרת בתי-חולים ממשלתיים, וע"י כך הם מופלים לרעה לעומת עובדים מקוטגורים אחרים בבתי-החולים. על כך השיבה הנתבעת בסיכומיה, כי התאגידים מהווים, כל אחד, אישיות משפטית נפרדת, חכותם של התובעים לתבוע תאגידים אלה במישרין.

לאחר ששקלנו את טענות הצדדים ולאחר עיון בעדויות ובראיית האחרות שהוגשו, אנו מחליטים בנושאים אלה כדלקמן:

1. אנו קובעים, גם על יסוד הסכמת הנתבעת, כי תוספת בתי-החולים ותוספת מינהל ומשק יהפכו לתוספות אחוזיות, החל ב-1 בינואר 2005.

2. הואיל ועמדת הנתבעת, כי עלות השינוי האמור צריכה להיות אפס, הינה חלק מהטענות הכלליות שאין להעלות שכר, בין השאר בגלל מצב המשק ששרר בתקופה שהתבררה והגשה, הואיל ובינתיים מצב המשק השתפר, אנו מחליטים כי הפיכת שתי התוספות לאחוזיות תהיה ברוכה בתוספת של -50 ש"ח לעובד כפי שהוצע בעבר ע"י הנתבעת.

3. האמור הסעיפים 1 ו-2 ולעיל יחול גם על עובדים שפרשו מן השירות לאחר 1 בינואר 2005.

אנו מודעים לכך, כי ביצוע החלטתנו זאת עלול לגרום לקשיים בקביעת שיעור התוספת האחוזית בכל דרגה ודרגה. על הצדדים לנהל מ"מ בנושא זה, ואם לא יגיעו להסכמה, יוכלו לפנות למוסד לבוררות מוסכמת להכרעה בחילוקי הדעות.

אשר לטענה בדבר העומס המוטל על התובעים בגין עבודה בשירות התאגידים, אנו מקבלים את עמדת הנתבעת, כי התובעים רשאים לתבוע את התאגידים.

-3-

התובעים טוענים כי הנתבעת מפירה את לוח התפקוד המוסכם, ע"י התחמרות שונות, שינויי שם של משרות ומדד, התובעים דורשים לקבוע כי על הנתבעת לנהל מו"מ עם התובעים על כל שינוי בלוח התפקוד.

הנתבעת מכחישה את האמור לעיל וטוענת שבסמכותה ליצור משרות חדשות. כן חלוקים הצדדים בשאלה אם לוח התפקוד חל רק על משרות בדרג המינהלי או על כל המשרות המפורטות בו, גם אם הן מאוישות ע"י עובדים המדרגים בדרגים אחרים, כגון: מח"ר, הגדסאים וכו'.

שמענו עדויות רבות על אופן הביצוע של לוח התפקוד ועל טענות הצדדים בדבר השאלה אם הנתבעת מפירה את המוסכם אם לאו.

אין בדעתנו להיכנס לברור המקרים המפורטים שנזכרו בעדויות, אלא לקבוע מסקנת כללית:

1. לוח התפקוד אינו אוסר על הנתבעת להפעיל את הסמכות המבעית של כל מעסיק להחליט על יצירת משרה חדשה אם לדעתו קיים צורך בכך, ולקבוע את הדרגה הצמודה למשרה זאת.

2. סמכות זאת, ככל סמכות אחרת, חייבת להיות מופעלת בסבירות ובתום לב.

אינו קובעים שסמכות זו הופעלה שלא לפי עקרון זה. אם התובעים טוענים שבמקרים קונקרטיים הייתה למעשה הפרה של לוח התפקוד, הם רשאים לערער על כך בפני המעסיק, ואם לא יגיעו להסכמה, לפנות למוסד לבוררות מוסכמת לשם הכרעה.

3. התובעים טוענים כי הנתבעת מפירה את טבלת הכוונות המוסכמת, ע"י כך שמוסיפה באורח חד-צדדי כוונות, מבלי לידע את נציגות העובדים. לטענת הנתבעת, המוזכר במקרים ספורים, בהם צורכי העבודה דורשים זאת, בחלקם תוך שימוש בכוונות לא מנוגלות. הנתבעת טוענת לעדכן את נציגות העובדים בכל רבעון על השינויים שנעשו בטבלת הכוונות, אך עומדת על הצורך לעשות שינויים כאלה, במקרים בודדים, בלי לנהל מו"מ על כך.

אנו מחליטים לקבל את עמדת הנתבעת כי במקרים בודדים היא רשאית להוסיף כוונות. עליה להודיע על כך לתובעים תוך חודש.

ד. תביעה נוספת, שעלינו להכריע בה, היא דרישת התובעים כי הם ישותפו בתהליך ההקצאה של ניידות רכב לעובדים. לטענתם כך נהגו במשך שנים רבות, והנתבעת מרשה לעצמה להפר מסורת זאת. אמנם, בשנת 2000 הוקצו מאות תקני רכב נוספים על-פי סיכום בין נציגים שונים של הנתבעת (משרד האוצר, משרד הבריאות, נציבות שירות המדינה). הסיכום הודע לנציגות העובדים, שאף הפסיקו שביחה בעקבותיו, אולם הם לא היו צד פורמלי לסיכום.

לטענת הנתבעת אירוע זה מהווה שינוי בנהג שהיה מקובל עד אז, ולפיו ההקצאה נעשתה תוך דיון עם התובעים, כמו-כן טוענת הנתבעת, כי הקצאות נוספות היו בודדות במספר.

התובעים טוענים שסיכום שנעשה בלא השתתפותם אינו יכול לשנות מסורת רבת שנים והם תובעים להמשיך ולשתף אותם בתהליך ההקצאה ניידות רכב לעובדים.

-4-

ההכרעה בשאלה זאת אינה קלה. מצד אחד מקובל העיקרון שלפיו הקצאת ניידות רכב הינה בסמכותו של המעסיק, מצד שני בתוך עמנו אנו יושבים ויודעים כי במקרים רבים מתקיימים דיונים עם נציגות עובדים בדבר הקצאת ניידות רכב. גם במשרד הבריאות היה בהג כך והאירוע בשנת 2000 מפק אם שינה מצב זה באורח יסודי.

אנו קובעים, כי גם להבא, כשהמזכיר יהיה בהקצאת ניידות רכב לעובדים רבים, ההקצאה תיעשה בשיתוף עם התובעים. אין בדברים אלה כדי לשלול את סמכות המעסיק להקצאת ניידות רכב במקרים בודדים, לפי צרכי העבודה.

ה. לבסוף עלינו להחליט בתביעה להשוות את שיא דרגת התקן של המנהלים האדמיניסטרטיביים של בני החולים הממשלתיים לזה של הממוגל"לים לאמרכלות של משרדי הממשלה.

לאחר ששמענו עדויות והסברים על תפקידי המנהלים האדמיניסטרטיביים, והתרשמנו מרמת האחריות הבוהה המוטלת עליהם, החלטנו להיענות לתביעה ולקבוע ששיא דרגת התקן שלהם יהיה זהה לשיא דרגת התקן של סמכ"לים לאמרכלות במשרדי הממשלה, זאת החל ב- 1 באוגוסט 2007.

אנו מבקשים ששינוי זה אינו צריך להשפיע בכל דרך שהוא על שינוי דרגתם של עובדים אחרים בבתי-החולים, לרבות עובדים העוסקים במשאבי אנוש והכפופים ישירות למנהלים האדמיניסטרטיביים. המזכיר בשינוי ייחודי המתייחס אך ורק למנהלים האדמיניסטרטיביים.

בשולי הפסק אנו מוצאים חובה להעיר את ההערה הבאה: הדיון בתיק זה החל בשנת 2002 וגמשך חמש שנים. יש להצטער על ההתמשכות בזמן יתר על המידה. מרבית ההתמשכות נגרמה על ידי הצדדים, מסיבות שונות וכמעט בכל מקרה בהסכמה הדדית. בחודשים האחרונים העיכוב נבע מסיבות שאינן קשורות בצדדים אלא בבוררים ואף על כך אנו מצטערים.

נתן וייס, בירושלים, כב' באב תשס"ז, 6 באוגוסט 2007.

פרופ' אברהם (רמי) פרידמן

עו"ד שלמה גוברמן

עו"ד נחמן אורי